

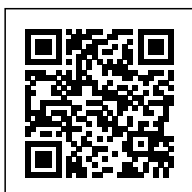

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

10. volební období

50/0

**Návrh poslanců Mariana Jurečky, Moniky Brzeskové, Toma Philippa,
Marka Výborného a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb.,
o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další
související zákony**

Zástupce předkladatele: Jurečka M. a další
Doručeno poslancům: 16. ledna 2026 v 8:41

ZÁKON

ze dne.....2026,

kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. I

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 135/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 314/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 463/2012 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 183/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 212/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 191/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 244/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 469/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 323/2021 Sb., zákona č. 330/2021 Sb., zákona č. 221/2022 Sb., zákona č. 455/2022 Sb., zákona č. 71/2023 Sb., zákona č. 270/2023 Sb., zákona č. 321/2023 Sb., zákona č. 28/2024 Sb., zákona č. 29/2024 Sb., zákona č. 89/2024 Sb., zákona č. 395/2024 Sb., zákona č. 417/2024 Sb., zákona č. 52/2025 Sb., zákona č. 77/2025 Sb., zákona č. 214/2025 Sb., zákona č. 268/2025 Sb., zákona č. 300/2025 Sb. a zákona č. 360/2025 Sb., se mění takto:

1. V § 29 odstavce 1 až 3 znějí:
„(1) Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen „důchodový věk“).
(2) Pojištěnec má nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle odstavce 1 a získal dobu pojištění nejméně 20 let a dosáhl věku aspoň o 2 roky vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.
(3) Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v odstavcích 1 nebo 2, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku uvedeného v odstavci 2 a získal aspoň 15 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1.“
2. V § 29 odst. 5 se slova „odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až g)“ nahrazují slovy „odstavců 1 a 2“.
3. V § 34 odst. 3 až 7 se slova „nebo § 29 odst. 3 písm. a)“ zrušují.
4. V § 34 odst. 5 se text „§ 29 odst. 3 písm. b)“ nahrazuje číslem „3“ a slova „doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1“ se nahrazují slovy „tého doby pojištění“.
5. V § 67 odst. 9 se text „§ 29 odst. 3 písm. b)“ nahrazuje číslem „3“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. O nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2027 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Splnil-li pojištěnec před 1. lednem 2027 podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vzniká mu nárok na starobní důchod ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu přiznaného podle § 29 odst. 3 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, za výkon výdělečné činnosti po vzniku nároku na tento důchod se postupuje podle § 34 odst. 3, 4, 6 a 7 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu přiznaného podle § 29 odst. 2 a odst. 3 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, za výkon výdělečné činnosti po vzniku nároku na tento důchod se postupuje podle § 34 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; dobou pojištění potřebnou pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se však pro tyto účely od 1. ledna 2027 rozumí doba pojištění potřebná pro vznik nároku

na starobní důchod podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Čl. III

Zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se mění takto:

1. V čl. I se body 65 a 67 zrušují.
2. V čl. XVI písm. f) se text „57, 60, 65 a 67“ nahrazuje textem „57 a 60“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2027, s výjimkou ustanovení čl. III, které nabývá účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení tohoto zákona.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se předkládá za účelem modifikace některých dosavadních parametrů ovlivňujících nárok na starobní důchod a jeho výši. Návrh reflektuje některá doporučení OECD a kritické podněty ze strany veřejnosti a plátců důchodu.

A. Popis obsahu návrhu právního předpisu s uvedením důvodů, které k jeho předložení vedou, a shrnutí základních zásad a nejdůležitějších změn, které oproti stávající právní úpravě zavádí.

Předmětem návrhu zákona je přijetí dvou zásadních opatření v oblasti důchodového pojištění. Jde jednak o zkrácení potřebné doby důchodového pojištění pro vznik nároku na tzv. řádný starobní důchod z 35 let na 25 let a dále zrušení již schválené právní úpravy, na jejímž základě se má od roku 2027 přestat valorizovat část procentní výměry starobního důchodu odpovídající tzv. výchovnému. Účinky navrhované úpravy mají nastat od 1. 1. 2027.

1. Zkrácení minimální doby důchodového pojištění z 35 na 25 let

Zmírnění podmínek nároku na tzv. řádný starobní důchod, na který vzniká nárok k datu dosažení důchodového věku, navrhla OECD jako jedno z pěti zásadních doporučení daných v rámci analýzy českého důchodového systému¹ publikované na podzim roku 2020. Touto problematikou se zabývala i vláda Petra Fialy, a to v rámci přípravy souboru reformních opatření, který vyústil v přijetí zákona č. 417/2024 Sb. Vzhledem k tomu, že na zkrácení doby pojištění potřebné pro nárok na tzv. řádný starobní důchod nebyla koaliční shoda, bylo přijato kompromisní řešení spočívající alespoň ve snížení věku potřebného pro vznik nároku na tzv. odložený starobní důchod podle § 29 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, tedy takový, na který vzniká nárok při výrazně kratší době pojištění (20 let, popř. 15 let čistě příspěvkových dob). Tento věk se ve srovnání s předchozí úpravou snížil o 3 roky.

I přesto se nyní navrhuje vyhovět doporučením OECD a vrátit se u tzv. řádného starobního důchodu k původní době pojištění v rozsahu 25 let, která platila před rokem 2010. Návrat ke stavu účinnému před 1. 1. 2010 (tj. před účinností zákona č. 306/2008 Sb.) se jeví nejvhodnější z hlediska zachování potřebné kontinuity v důchodovém systému. Zkrácení potřebné doby z 35 roků na 25 roků představuje zkrácení o téměř 30 %, což lze považovat za dostatečně „výrazné“ snížení minimálního počtu let potřebných k získání nároku na základní i procentní výměru důchodu při dosažení důchodového věku ve smyslu uvedeného doporučení OECD.

Celková délka získané doby pojištění má tradičně vliv na výši procentní výměry starobního důchodu, neboť při jejím výpočtu např. v roce 2027 náleží za každý celý rok doby pojištění 1,49 % výpočtového základu. U osob, které nárok na starobní důchod získají jen díky výraznému zmírnění podmínky potřebné doby pojištění, bude tedy procentní výměra důchodu vycházet nižší než u osob, které podle dosavadní úpravy získaly dobu pojištění aspoň v rozsahu 35 let. I na tyto osoby se však bude vztahovat ochrana v podobě minimální výše procentní

¹ [OECD Reviews of Pension Systems: Czech Republic | OECD](#)

výměry starobního důchodu na úrovni 10 % celostátní průměrné mzdy (účinnost tohoto opatření, které rovněž přinesl zákon č. 417/2024 Sb., je již od 1. 1. 2026).

Vzhledem ke zkrácení potřebné doby pojištění na společensky více přijatelnou hranici odpadne napříště potřeba stanovovat zvláštní podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod pro osoby, u nichž podstatnou část doby účasti představuje tzv. příspěvková doba pojištění. To má význam pouze za účinnosti dosavadní právní úpravy, kdy je základní potřebná doba velmi dlouhá a jeví se vhodné aplikovat ve vztahu k těmto osobám preferenční zacházení. Ruší se proto bez náhrady zvláštní typ starobního důchodu podmíněného získáním 30 let čistě příspěvkové doby pojištění.

Z navržených přechodných ustanovení pak vyplývá, že staronově definovaná délka potřebné doby pojištění 25 let bude platit nejen pro osoby, které dosáhnou důchodového věku za účinnosti nové úpravy, ale též pro osoby, které potřebnou dobu pojištění v této minimální délce získaly před datem účinnosti. Nárok na starobní důchod však těmto osobám vznikne až k datu účinnosti nové úpravy (1. 1. 2027). Nepočítá se tedy v žádném případě se zpětným přiznáním a doplacením důchodu za období před datem účinnosti nové úpravy. V případě, že těmto pojištěncům byla zamítnuta žádost o přiznání starobního důchodu k datu spadajícímu do období před datem účinnosti nové úpravy pro nesplnění podmínek dosavadní právní úpravy, přizná se jim starobní důchod od data účinnosti nové právní úpravy nebo od pozdějšího data, jestliže si o něj znovu požádají. V případě, že budou pojištěnci v období účinnosti nové právní úpravy žádat o tzv. řádný starobní důchod zpětně od data spadajícího do období před 1. 1. 2027, posoudí se jejich žádost plně podle dosavadní právní úpravy.

Datum vzniku nároku na starobní důchod k datu účinnosti nové úpravy může mít v praxi vliv také na způsob výpočtu starobního důchodu. Doba získaná po dosažení důchodového věku před datem účinnosti nové úpravy se bude u těchto pojištěnců vždy považovat za dobu získanou před vznikem nároku na starobní důchod, a to i ta její část, která případně přesahuje staronově definovanou hranici doby pojištění potřebné pro nárok na starobní důchod.

Příklad:

Pojištěnec dosáhl důchodového věku k datu 1. 7. 2022, potřebná doba pojištění podle dosavadní právní úpravy činí 35 roků pojištění. Pojištěnec k uvedenému datu získal přesně 28 roků pojištění, z toho 20 let výdělečnou činností a 8 let náhradní dobou. Žádost o přiznání starobního důchodu byla v roce 2022 zamítnuta, pojištěnec pracuje až do konce roku 2026 a k datu účinnosti nové úpravy (1. 1. 2027) znovu požádá o přiznání starobního důchodu, čemuž příslušný orgán sociálního zabezpečení tentokrát vyhoví. Při stanovení výše zásluhové části důchodu bude veškerou dobu pojištění (celkem 32,5 roku) hodnotit jako dobu získanou do vzniku nároku na starobní důchod. Pokud by pojištěnec pracoval např. do konce roku 2027 a žádal o přiznání starobního důchodu od 1. 1. 2028, hodnotila by se jako doba po vzniku nároku na starobní důchod pouze doba od 1. 1. do 31. 12. 2027.

Díky nově definované podmínce potřebné doby pojištění pro vznik nároku na tzv. řádný starobní důchod lze výrazně formulačně zjednodušit i podmínky nároku na tzv. odložený starobní důchod. Navrhuje se proto odstranit z § 29 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění dosavadní časová pásma a stanovit napříště jednoduché pravidlo pro stanovení věku potřebného pro vznik nároku na tento typ důchodu. Potřebnou dobu se navrhuje ponechat v dosavadní podobě, tedy 20 let kombinace příspěvkových a nepříspěvkových dob (§ 29 odst. 2) nebo 15 let čistě příspěvkových dob (§ 29 odst. 3).

Podmínky nároku na tzv. předčasný starobní důchod (podle § 31 zákona o důchodovém pojištění je třeba pro nárok na tento typ důchodu získat 40 let doby pojištění), starobní důchod přiznaný za podmínek důchodu invalidního (§ 29 odst. 4 téhož zákona) či na starobní důchod transformovaný z důchodu invalidního (§ 61a téhož zákona) zůstávají beze změny. Nemění se ani pravidlo, podle něhož se pro účely stanovení celkové délky získané doby pojištění některé nepřispěvkové doby redukuje na 80 %.

2. Zrušení pravidla o vynětí tzv. výchovného z valorizace

Navrhuje se zrušit bez náhrady opatření, které má být prvně aplikováno v lednu 2027 a jehož podstatou má být vynětí tzv. výchovného z valorizace, tedy postup, kdy se procentní výměra vyplacených důchodů pro účely jejího zvýšení od ledna nového kalendářního roku (popř. výjimečně od července v rámci tzv. mimořádné valorizace) nejprve sníží o částku odpovídající výchovnému (a to v hodnotě, která náležela ke dni vzniku nároku na toto zvýšení, tedy 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval), a následně po provedení valorizace zbylé části procentní výměry důchodu se k ní nezvýšené výchovné přičte a stane se její součástí.

Důvodem navrženého zrušení je především nadměrná komplikovanost při provádění výše popsaného postupu a jeho obtížná srozumitelnost pro pojištěnce. Veřejností je tento koncept od počátku vnímán nelibě, neboť není obhajitelné, proč by původní reálná hodnota této formy ocenění tzv. nefinančních zásluh měla v průběhu času klesat. Původně deklarované ekonomické důvody se nejvíce jeví jako dostatečně relevantní, neboť finanční úspora, kterou vynětí výchovného z valorizace představuje, je v rámci celkového objemu prostředků vynaložených na financování dávek důchodového pojištění v podstatě marginální.

Vzhledem k tomu, že příslušná ustanovení zákona č. 417/2024 Sb., která koncept vynětí tzv. výchovného z valorizace zavádějí, dosud nenabyla účinnosti, navrhuje se za účelem odstranění této úpravy postupovat po legislativní stránce cestou změny tohoto změnového zákona, nikoliv změny zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost se navrhuje stanovit co nejdřívejší možnou, aby plátcí důchodu co nejdříve získali jistotu, že mohou přestat vynakládat veřejné prostředky na přípravu technicko-organizačního zabezpečení původní právní úpravy.

B. Zhodnocení platného právního stavu.

1. Zkrácení minimální doby důchodového pojištění z 35 na 25 let

Podle platné právní úpravy (§ 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů) činí potřebná doba pojištění pro vznik nároku na řádný starobní důchod při dosažení důchodového věku alespoň 35 roků. Tato délka doby pojištění byla zavedena již zákonem č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, kdy s účinností od 1. ledna 2010 se začala každoročně postupně prodlužovat potřebná doba pojištění z 25 let o 1 rok na stanovenou hodnotu 35 let. Fakticky je nezbytné potřebnou dobu pojištění 35 let pro vznik nároku na starobní důchod splnit při dosažení důchodového věku po roce 2018.

Rozumí se tím kombinace tzv. příspěvkových a nepříspěvkových dob, tedy jednak dob, které jsou spojeny s povinností platit pojistné na sociální zabezpečení (tzv. příspěvkové doby – doba zaměstnání, doba účasti na pojištění OSVČ, doba dobrovolné účasti na důchodovém pojištění) a jednak dob, které se považují za účast na důchodovém pojištění přesto, že v jejich průběhu žádné pojistné do systému odváděno není (tzv. nepříspěvkové neboli „náhradní“ doby – např. doba péče o dítě, péče o závislou osobu, vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, pobírání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně, studium před rokem 2010, vojenská služba před rokem 2005, aj.). Pro účely stanovení celkové délky získané doby pojištění jsou některé nepříspěvkové doby, např. vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, redukovány na 80 % (tedy např. z 500 fakticky získaných dnů této doby se do potřebné doby pojištění zahrne pouze 400 dnů). Pojištěnci, který k datu dosažení důchodového věku nezíská dostatek potřebné doby, nevzniká k tomuto datu nárok na starobní důchod. Za účelem získání tohoto nároku tedy musí být účasten důchodového pojištění i po datu dosažení důchodového věku, a to až do dne, k němuž dostatek potřebné doby pojištění získá.

Současná právní úprava obsahuje speciální řešení pro pojištěnce, kteří sice nezískali celkem 35 roků doby pojištění, ale získali k datu dosažení důchodového věku nebo pozdějšímu datu alespoň 30 roků pojištění, jde-li o tzv. příspěvkové doby. Za to, že se tyto osoby alespoň po dobu 30 roků aktivně podílely na financování důchodového systému, jim rovněž vzniká nárok na starobní důchod (tj. splnění podmínky 35 roků se u nich nevyžaduje).

Dosavadní právní úprava pamatuje také na pojištěnce, kteří k datu dosažení důchodového věku ani k pozdějšímu datu nesplnili ani jednu z výše uvedených podmínek. Těmto pojištěncům může vzniknout nárok na starobní důchod, jestliže získali alespoň 20 roků pojištění (kombinace příspěvkových a nepříspěvkových dob) nebo alespoň 15 roků pojištění (jde-li výlučně o příspěvkové doby). V takovém případě však nárok na starobní důchod nevzniká k datu dosažení důchodového věku, ale k pozdějšímu datu, a to nejdříve k datu dosažení důchodového věku muže stejného data narození navýšeného o 2 roky (tzv. odložený starobní důchod).

Zákonem č. 306/2008 Sb. byla tedy v rámci tzv. parametrických změn s účinností od 1. 1. 2010 výrazně zpřísněna tradiční podmínka potřebné doby pojištění, která do té doby prakticky po celou dobu existence důchodového zabezpečení/pojištění činila 25 roků. Stalo se tak za využití přechodného období 10 let, kdy se tato potřebná doba prodlužovala každoročně o jeden rok až na konečných 35 roků platných pro osoby, které důchodového věku dosahují po roce 2018. Ačkoliv toto zpřísnění podmínek nezpůsobilo v praxi závažnější problémy, neboť většina pojištěnců i tuto nově stanovenou přísnější podmínku bez problému splňuje, a to i díky hodnocení náhradních dob pojištění, jeví se tato podmínka i v kontextu mezinárodního srovnání příliš přísná.

Tabulka č. 1: Mezinárodní srovnání – potřebná doba pojištění pro nárok na „plný“ či „standardní“ starobní důchod

stát	Minimální požadovaná doba pojištění	Požadovaná doba pro "plný" či "standardní" důchod
Belgie	Nevyžadována žádná minimální doba pojištění.	U tzv. "full pension" nutnost splnit 14.040 dnů (45 let) pojištění.
Dánsko	Minimálně 3 roky pobytu mezi 15 a 65 rokem věku, pro cizince 10 let pobytu a z toho 5 bezprostředně před důchodem.	U tzv. "full pension" nutnost splnit 40 let pobytu od 15 do 65 let
Estonsko	15 let placení příspěvků do prvního pilíře. U osob se sníženou schopností pracovat požadován 1 rok účasti ze 3 let.	xx
Řecko	15 let rezidence mezi 15 rokem věku a důchodovým věkem plus 15 let placení pojistného.	Vyžadováno 4.500 pracovních dnů (nebo 15 let) pojištění v 67 letech, možno 12.500 pracovních dnů (nebo 40 let) v 62 letech.
Itálie	20 let pro osoby pojištěné do roku 1995. Pro pojištěnce od roku 1996 platí 5 let.	tzv. "full pension" při 42 letech a 10 měsících pojištění (muži), respektive 41 letech a 10 měsících (ženy).
Lotyšsko	20 let pojištění (pojistného záznamu).	xx
Litva	15 let pojištění.	xx
Maďarsko	15 let pro první pilíř.	Při splnění 20 let pojištění je důchod včetně "minimální garance".
Rakousko	Pro narozené od roku 1995 nutno získat 180 pojištěných měsíců (15 let), z nichž 84 (7 let) je získáno výdělečnou činností.	xx
Slovinsko	15 let pojištění.	40 let pro "standardní" důchod.
Slovensko	15 let pro první i druhý pilíř.	xx
Německo	5 pojištěných let (včetně náhradních dob).	xx
Irsko	Minimálně 10 týdnů zaplacených příspěvků v roce pro zápočet a celkově 520 týdnů (10 let).	xx
Polsko	Garantovaný minimální důchod po 25 letech pro muže a 20 letech pro ženy. Bez garance minima: 20/15 let. Narození do roku 1949-nevyžadováno.	xx
Francie	Alespoň jedno výdělečné čtvrtletí.	Dle data narození (ročníky 1958-1965) nutno dosáhnout 167 až 172 čtvrtletí. Narození do roku 1955, možnost odejít od 67 let věku.
Kypr	780 týdnů (15 let) - velmi složitá pravidla např. ohledně započitatelnosti příjmů.	xx
Finsko	Pro "national pension" nutno získat 3 roky pobytu po 16 roce věku. Pro příjmově odvozenou část nevyžadována minimální doba pojištění.	xx

Španělsko	15 let - přičemž poslední dva roky musí bezprostředně předcházet odchodu do důchodu.	Tzv. "full pension" při 38 letech a 3 měsících pro věk 65 let. Při nižším počtu let se důchodový věk zvyšuje na 66 let a 8 měsíců.
Švédsko	3 roky pobytu pro garantovaný důchod a žádná doba pro procentní část důchodu a tzv. "premium reserve pension".	Pro "inkomstpension" žádná doba pojištění, pro "tillagspension" nutno 30 let pojištění a pro "garantipension" 40 let pobytu.
Nizozemí	Nevyžadována minimální doba.	Pro tzv. "full pension" nutno získat 50 let pojištění před dosažením důchodového věku.
Portugalsko	15 let a v každém roce minimálně 12 "registrovaných" dnů.	Po více než 40 letech pojištění následně započítáváno výdělkově nejlepších 40 let.
Lucembursko	120 měsíců (10 let).	Pro tzv. "full pension" platí 40 let pojištění.
Malta	Kompletních 10 let před důchodem plus nutno shromáždit nejméně 20 až 50 týdenních splátek pojistného v každém roce od 18 let věku pro narozené od 1958.	Doba 35/40/41/42 let odstupňovaně pro narozené v intervalu 1952 až 1976.
Bulharsko	Minimálně 15 let placení příspěvků s nárokem až v 67 letech.	Dříve než v 67 letech při získání 39 let a 8 měsíců (muži), respektive 36 let a 8 měsíců (ženy).
Rumunsko	Minimální doba se postupně zvýšila na 15 let.	xx
Norsko	5 let pobytu mezi 16 a 66 rokem věku.	40 let pobytu pro tzv. "full pension" v intervalu 16 až 66 let věku.
Island	Pro "national pension" nutno získat 3 roky pobytu od 16 do 66 let věku. Pro "supplementary pension" není nutná žádná doba.	40 let pobytu pro "national pension" v intervalu 16 až 66 let věku.
Švýcarsko	1 rok pro první pilíř, žádná doba pro druhý pilíř.	Důchod přiznán při placení příspěvků od 21 let věku do důchodového věku.
Lichtenštejnsko	1 rok pro první pilíř.	Pro tzv. "full pension" je nutno získat nepřerušenou dobu pojištění mezi 20 rokem věku a odchodem do důchodu.
Chorvatsko	15 let.	xx
Česko	15 let bez náhradních dob, respektive 20 let včetně náhradních dob při vyšším důchodovém věku.	30 let bez náhradních dob, respektive 35 let včetně náhradních dob.

Zdroj dat: MISSOC database (Mutual Information System on Social Protection in the EU Member States), situation on 1 January 2025, www.missoc.org

xx - Státy kde se koncept tzv. "full pension" velmi pravděpodobně neuplatňuje.

2. Zrušení pravidla o vynětí tzv. výchovného z valorizace

Zákon č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zavedl tzv. výchovné, které spočívá ve zvýšení procentní výměry starobního důchodu za každé dítě, které pojištěnec vychoval, a to na žádost a ode dne, od kterého se starobní důchod přiznává. Procentní výměra byla zvýšena za výchovu tohoto dítěte/děti, a to o 500 Kč za každé vychované dítě.

Podmínka výchovy dítěte byla splněna, jestliže osoba (obvykle žena) osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků. Pokud se však ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti roků; to však neplatí, pokud před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat. Pokud dítě zemřelo po dosažení 5 let věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže osoba osobně pečovala o dítě od jeho narození do jeho úmrtí. Výchovu téhož dítěte nelze pro tyto účely započítat více osobám; vychovávalo-li dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu.

Do 18. prosince 2024 platila též úprava valorizace částky zvýšení za 1 vychované dítě, kdy se tato částka od 1. ledna kalendářního roku zvyšovala tak, že částka zvýšení za 1 vychované dítě platná od 1. ledna předchozího kalendářního roku se zvýšila o počet procent stanovený podle § 67 odst. 6 věty první nebo podle § 67 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se zaokrouhlovala na celé koruny nahoru. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se od nového roku zvyšovala o tolik procent o kolik se zvyšovala procentní výměra vyplácených důchodů.

Zákonem č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, bylo od úpravy valorizace výchovného s účinností od 19. prosince 2024 upuštěno a výše zvýšení za 1 vychované dítě byla zakotvena na 500 Kč. Jde o zrušení pravidla, podle něhož se má částka výchovného, které náleží k nově přiznávaným důchodům, valorizovat stejně jako procentní výměry důchodu (což má zajistit, aby výchovné za každé dítě mělo v každé době stejnou reálnou hodnotu jak u důchodů již přiznaných, tak u důchodů nově přiznávaných).

Od 1. ledna 2027 má nabýt účinnosti novela ustanovení § 67 odst. 8 a § 67a odst. 5 zákona o důchodovém pojištění, na jejímž základě má být z valorizace procentní výměry prováděné od ledna nového kalendářního roku (popř. výjimečně od července v rámci tzv. mimořádné valorizace) vyčleněna částka přiznaného výchovného, nejvýše však částka 500 Kč za každé vychované dítě. U každého starobního důchodu, jehož součástí je výchovné za 1 nebo více dětí, dojde před provedením valorizace procentní výměry nejdříve k odečtení částky výchovného za dítě/děti, následně se procentní výměra snížená o tuto částku valorizuje a k této valorizované hodnotě se přičte nezvýšené výchovné za dítě/děti. Při příštím zvýšení, pravidelném (lednovém) nebo mimořádném (červencovém), se tento proces opakuje. Příslušná část procentní výměry odpovídající tzv. výchovnému má tedy dlouhodobě setrvat na konstantní nominální hodnotě a její reálná hodnota tak má v závislosti na vývoji inflace postupně klesat.

Tento postup se má poprvé použít při zvýšení vyplácených důchodů v lednu 2027. Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 417/2024 Sb., realizace tohoto opatření je pro plátce důchodů

z provozního hlediska velmi náročná, proto je třeba přistoupit k němu až s časovým odstupem, aby se na něj plátcí důchodu stihli připravit ve svých provozních podmínkách.

C. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky.

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, především s ohledem na čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který zakotvuje právo občanů na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, a na čl. 1 a čl. 3 Listiny základních práv a svobod garantující rovnost obecně i rovnost v základních právech zaručených ústavním pořádkem.

Návrh respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Obě navržená opatření směřují k prohloubení ústavně garantovaného práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a nejsou v rozporu s principem rovnosti a zákazu diskriminace.

D. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii.

Návrhu zákona se v širších souvislostech dotýkají předpisy EU zejména z oblasti koordinace sociálního zabezpečení a z oblasti rovnosti a zákazu diskriminace, v platném znění:

- čl. 48 a čl. 153 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie a také čl. 126 této Smlouvy, resp. Protokol (č. 12) o postupu při nadměrném schodku (z hlediska finanční udržitelnosti důchodového systému),
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti,
- směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení.

Návrh zákona není v rozporu s těmito právními předpisy Evropské unie, jejichž principy respektuje.

Návrh zákona je plně slučitelný s právem EU jako celkem.

Postavení českých občanů a občanů jiných členských států EU je rovnoprávné.

E. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

ČR je vázána dvoustrannými a mnohostrannými úmluvami. Mezi mnohostranné úmluvy patří Úmluva MOP č. 102 o minimálních standardech sociálního zabezpečení, Úmluva MOP č. 128 o invalidních, starobních a pozůstalostních dávkách, Evropský zákoník sociálního zabezpečení a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

Návrh zákona plně respektuje závazky, které pro Českou republiku vyplývají z těchto pramenů mezinárodního práva veřejného.

F. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad návrhu právního předpisu na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Zkrácení potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod zvýší výdaje na důchody v prvních letech o cca 200 mil. Kč ročně. Tyto výdaje budou postupně narůstat a dlouhodobě by mohly dosáhnout až na 2 mld. Kč (v současných hodnotách) ročně.

Návrat k valorizaci výchovného v rámci důchodu (nikoli zvyšování u nově přiznaných důchodů) by zvýšil výdaje na důchody. V prvním roce po zavedení by došlo k nárůstu výdajů o přibližně 300 mil. Kč. Poté by docházelo k postupnému, zpomalujícímu růstu dodatečných výdajů až na úroveň 2,3 mld. Kč po 15 letech valorizace. V dalších letech by dodatečné výdaje postupně klesaly až na cílových, stabilních 1,3 mld. Kč po 25 letech od zavedení.

Vývoj dodatečných výdajů, tj. nejprve rostoucí a pak klesající trend, je dán tím, že postupně bude docházet k úbytku vyplácených výchovných. Aktuálně je počet důchodů s přiznaným výchovným velmi vysoký, avšak vzhledem k tomu, že od roku 2027 náleží výchovné pouze na třetí a další děti, bude postupně docházet k omezení efektu. Po cca 25 letech již budou ve výplatě důchodů téměř pouze důchody z doby, kdy výchovné náleželo až od třetího dítěte.

G. Informace podle zákona o regulaci lobbování.

Předkladatel v souvislosti s tímto návrhem zákona neidentifikoval žádné osoby, které by podle zákona o regulaci lobbování vykonávaly lobbistickou činnost.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, čl. I

K bodu 1

K § 29 odst. 1

Navrhuje se u tzv. řádného starobního důchodu opětovně zavést dobu pojištění v rozsahu 25 let, obdobně jako tomu bylo před rokem 2010. Návrat ke stavu účinnému před 1. 1. 2010 (tj. před účinností zákona č. 306/2008 Sb.) se jeví nejvhodnější z hlediska zachování potřebné kontinuity v důchodovém systému. Zkrácení potřebné doby z 35 roků na 25 roků představuje zkrácení o téměř 30 %, což lze považovat za dostatečně „výrazné“ snížení minimálního počtu

let potřebných k získání nároku na základní i procentní výměru důchodu při dosažení důchodového věku ve smyslu uvedeného doporučení OECD.

Celková délka získané doby pojištění má tradičně vliv na výši procentní výměry starobního důchodu, neboť při jejím výpočtu např. v roce 2027 náleží za každý celý rok doby pojištění 1,49 % výpočtového základu. U osob, které nárok na starobní důchod získají jen díky výraznému zmírnění podmínky potřebné doby pojištění, bude tedy procentní výměra důchodu vycházet nižší než u osob, které podle dosavadní úpravy získaly dobu pojištění aspoň v rozsahu 35 let. I na tyto osoby se však bude vztahovat ochrana v podobě minimální výše procentní výměry starobního důchodu na úrovni 10 % celostátní průměrné mzdy (účinnost tohoto opatření, které rovněž přinesl zákon č. 417/2024 Sb., je již od 1. 1. 2026).

K § 29 odst. 2 a 3

Vzhledem ke zkrácení potřebné doby pojištění na společensky více přijatelnou hranici odpadne napříště potřeba stanovovat zvláštní podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod pro osoby, u nichž podstatnou část doby účasti představuje tzv. příspěvková doba pojištění. To má význam pouze za účinnosti dosavadní právní úpravy, kdy je základní potřebná doba velmi dlouhá a jeví se vhodné aplikovat ve vztahu k těmto osobám preferenční zacházení. Ruší se proto bez náhrady zvláštní typ starobního důchodu podmíněného získáním 30 let čistě příspěvkové doby pojištění.

Díky nově definované podmínce potřebné doby pojištění pro vznik nároku na tzv. řádný starobní důchod lze výrazně formulačně zjednodušit i podmínky nároku na tzv. odložený starobní důchod. Navrhuje se proto odstranit z § 29 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění dosavadní časová pásma a stanovit napříště jednoduché pravidlo pro stanovení věku potřebného pro vznik nároku na tento typ důchodu. Potřebnou dobu se navrhuje ponechat v dosavadní podobě, tedy 20 let kombinace a příspěvkových a nepříspěvkových dob (§ 29 odst. 2) nebo 15 let čistě příspěvkových dob (§ 29 odst. 3).

K bodům 2 až 5

Jde o legislativně technické úpravy spojené se změnami navrženými v § 29 odst. 1 až 3.

K části první, čl. II (přechodná ustanovení)

K bodům 1 a 2

Z navržených přechodných ustanovení pak vyplývá, že staronově definovaná délka potřebné doby pojištění 25 let bude platit nejen pro osoby, které dosáhnou důchodového věku za účinnosti nové úpravy, ale též pro osoby, které potřebnou dobu pojištění v této minimální délce získaly před datem účinnosti. Nárok na starobní důchod však těmto osobám vznikne až k datu účinnosti nové úpravy (1. 1. 2027). Nepočítá se tedy v žádném případě se zpětným přiznáním a doplacením důchodu za období před datem účinnosti nové úpravy. V případě, že těmto pojištěncům byla zamítnuta žádost o přiznání starobního důchodu k datu spadajícímu do období před datem účinnosti nové úpravy pro nesplnění podmínek dosavadní právní úpravy, přizná se jim starobní důchod od data účinnosti nové právní úpravy nebo od pozdějšího data, jestliže si o něj znovu požádají. V případě, že budou pojištěnci v období účinnosti nové právní úpravy žádat o tzv. řádný starobní důchod zpětně od data spadajícího do období před 1. 1. 2027, posoudí se jejich žádost plně podle dosavadní právní úpravy.

K bodu 3

V případě, že pojištěnci s důchodem přiznaným podle § 29 odst. 2 nebo 3 zákona o důchodovém pojištění, vykonávají výdělečnou činnost po vzniku nároku na tento důchod bez jeho pobírání, bude se při přepočtu důchodu za tuto další výdělečnou činnost po 31. 12. 2026 postupovat analogicky podle právní úpravy účinné do tohoto data. U tzv. odloženého starobního důchodu [§ 29 odst. 2 a § 29 odst. 3 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2026] se procentní výměra zvyšuje za výdělečnou činnost vykonávanou do získání potřebné pro vznik nároku na tzv. řádný starobní důchod méně výhodně než za dobu pozdější. Proto se navrhuje výslovně stanovit pravidlo, že od 1. 1. 2027 i u těchto dříve přiznaných důchodů pro výhodnější zvyšování postačí, pokud byla získána alespoň doba pojištění v rozsahu 25 let (a nikoliv 35 let nebo 30 let, jako tomu bylo v období před 31. 12. 2026).

Datum vzniku nároku na starobní důchod k datu účinnosti nové úpravy může mít v praxi vliv také na způsob výpočtu starobního důchodu. Doba získaná po dosažení důchodového věku před datem účinnosti nové úpravy se bude u těchto pojištěnců vždy považovat za dobu získanou před vznikem nároku na starobní důchod, a to i ta její část, která případně přesahuje staronově definovanou hranici doby pojištění potřebné pro nárok na starobní důchod.

K části druhé, čl. III

K bodům 1 a 2

Navrhuje se zrušit bez náhrady opatření, které má být prvně aplikováno v lednu 2027 a jehož podstatou má být vynětí tzv. výchovného z valorizace, tedy postup, kdy se procentní výměra vyplácených důchodů pro účely jejího zvýšení od ledna nového kalendářního roku (popř. výjimečně od července v rámci tzv. mimořádné valorizace) nejprve sníží o částku odpovídající výchovnému (a to v hodnotě, která náležela ke dni vzniku nároku na toto zvýšení, tedy 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval), a následně po provedení valorizace zbylé části procentní výměry důchodu se k ní nezvýšené výchovné přičte a stane se její součástí.

K části třetí, čl. IV (účinnost)

Účinky navrhované úpravy zkrácení minimální doby důchodového pojištění z 35 na 25 let mají nastat od 1. 1. 2027. Pokud jde o změnu spočívající ve zrušení pravidla o vynětí tzv. výchovného z valorizace navrhuje stanovit účinnost co nejdřívejší možnou, aby plátcí důchodu co nejdříve získali jistotu, že mohou přestat vynakládat veřejné prostředky na přípravu náročného technicko-organizačního zabezpečení původní právní úpravy.

V Praze dne 09. 12. 2025

Seznam předkladatelů:

Ing. Marian Jurečka

Elektronicky podepsáno

Mgr. Monika Brzesková

Elektronicky podepsáno

MUDr. Tom Philipp, Ph.D., MBA

Elektronicky podepsáno

Mgr. Marek Výborný

Elektronicky podepsáno

Ing. Benjamin Činčila

Elektronicky podepsáno

MUDr. Róbert Teleky, MBA

Elektronicky podepsáno

Mgr. Petr Hladík

Elektronicky podepsáno

Mgr. Václav Pláteník, M.A., LL.M.

Elektronicky podepsáno

Ing. Jana Filipovičová

Elektronicky podepsáno

Mgr. František Talíř

Elektronicky podepsáno

Ing. Mgr. Marie Kršková

Elektronicky podepsáno

Ing. Bohuslav Niemiec

Elektronicky podepsáno

Mgr. Hayato Okamura

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jiří Vojáček

Elektronicky podepsáno

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

Změny jsou navrhovány s účinky od 1. ledna 2027

* * * * *

§ 29

(1) Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně

- a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen „důchodový věk“) ~~před rokem 2010,~~
- b) ~~26 let a dosáhl důchodového věku v roce 2010,~~
- e) ~~27 let a dosáhl důchodového věku v roce 2011,~~
- d) ~~28 let a dosáhl důchodového věku v roce 2012,~~
- e) ~~29 let a dosáhl důchodového věku v roce 2013,~~
- f) ~~30 let a dosáhl důchodového věku v roce 2014,~~
- g) ~~31 let a dosáhl důchodového věku v roce 2015,~~
- h) ~~32 let a dosáhl důchodového věku v roce 2016,~~
- i) ~~33 let a dosáhl důchodového věku v roce 2017,~~
- j) ~~34 let a dosáhl důchodového věku v roce 2018,~~
- k) ~~35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.~~

(2) Pojištěnec má nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle odstavce 1 a získal dobu pojištění nejméně

- a) ~~15 let a dosáhl před rokem 2010 věku aspoň 65 let,~~
- b) ~~16 let a dosáhl v roce 2010 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,~~
- e) ~~17 let a dosáhl v roce 2011 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,~~
- d) ~~18 let a dosáhl v roce 2012 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,~~
- e) ~~19 let a dosáhl v roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,~~
- f) ~~20 let a dosáhl v období 2014 až 2024 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,~~
- g) 20 let a dosáhl ~~po roce 2024~~ věku aspoň o 2 roky vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

(3) Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v

~~a) odstavci 1 písm. g) až k), má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal aspoň 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1,~~

~~b) odstavci 2 písm. b) až g)~~ **odstavcích 1 nebo 2**, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku uvedeného v odstavci 2 ~~písm. b) až g)~~ a získal aspoň 15 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1.

(4) Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v odstavcích 1, 2 nebo 3, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a splnil podmínky nároku na invalidní důchod stanovené v § 38 písm. a) nebo b).

(5) Do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle ~~odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až g)~~ **odstavců 1 a 2** se náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d), h) a j), § 102 odst. 5 a 6 a v § 105 odst. 2 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

* * * * *

§ 34

(1) Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod,

a) spadá-li rok přiznání důchodu do období před rokem 2026, 1,5 % výpočtového základu měsíčně,

b) je-li rokem přiznání důchodu rok 2026, 1,495 % výpočtového základu měsíčně,

c) je-li rokem přiznání důchodu rok 2027, 1,490 % výpočtového základu měsíčně,

d) je-li rokem přiznání důchodu rok 2028, 1,485 % výpočtového základu měsíčně,

e) je-li rokem přiznání důchodu rok 2029, 1,480 % výpočtového základu měsíčně,

f) je-li rokem přiznání důchodu rok 2030, 1,475 % výpočtového základu měsíčně,

g) je-li rokem přiznání důchodu rok 2031, 1,470 % výpočtového základu měsíčně,

h) je-li rokem přiznání důchodu rok 2032, 1,465 % výpočtového základu měsíčně,

i) je-li rokem přiznání důchodu rok 2033, 1,460 % výpočtového základu měsíčně,

j) je-li rokem přiznání důchodu rok 2034, 1,455 % výpočtového základu měsíčně,

k) spadá-li rok přiznání důchodu do období po roce 2034, 1,450 % výpočtového základu měsíčně.

(2) Do doby pojištění se pro účely odstavce 1 započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm.

c), d), h) a j), § 102 odst. 5 a 6 a v § 105 odst. 2 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

(3) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~ a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se procentní výměra starobního důchodu nezvýší podle věty první a doba výdělečné činnosti uvedená ve větě první se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 věť třetí písm. a).

(4) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~ a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod ve výši poloviny podle § 37 odst. 1, za každých 180 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 3 věty třetí platí zde obdobně.

(5) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 2 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. b)~~ **3** a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každý celý rok doby pojištění získané do dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~ o 1,5 % výpočtového základu; po dosažení ~~doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1~~ **těto doby pojištění** ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~ se výše procentní výměry starobního důchodu zvyšuje podle odstavce 3.

(6) Pokud pojištěnec, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~, po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo plný invalidní důchod, přičte se doba této výdělečné činnosti k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Nezhodnocený zbytek doby výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod bez pobírání starobního důchodu ani invalidního důchodu, který nebyl přičten podle odstavce 3 věty druhé, se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 3 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu.

(7) Pokud pojištěnec se sníženým důchodovým věkem splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ~~nebo § 29 odst. 3 písm. a)~~ a v období od vzniku nároku na starobní důchod do dosažení důchodového věku stanoveného podle § 32 vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod, procentní výměra starobního důchodu se za dobu této výdělečné činnosti podle odstavce 3

nezvyšuje a doba této výdělečné činnosti se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Vykonával-li pojištěnec uvedený ve větě první v období uvedeném ve větě první výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod ve výši poloviny, zvýšení procentní výměry podle odstavce 3 nenáleží. Pro zvýšení procentní výměry za dobu výdělečné činnosti vykonávané po dosažení důchodového věku stanoveného podle § 32 platí ustanovení odstavců 3, 4 a 6 obdobně. Sníženým důchodovým věkem se rozumí důchodový věk stanovený podle § 37c odst. 1, § 37e, § 74 a § 74a nebo podle nařízení vlády o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993.

(8) Celým rokem doby pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí 365 kalendářních dnů.

(9) Pokud pojištěnec vykonával po vzniku nároku na starobní důchod výdělečnou činnost a procentní výměra starobního důchodu se zvyšuje podle odstavců 3 až 6, zvyšuje se podle odstavců 3 až 6 procentní výměra před úpravou podle § 33 odst. 2 věty třetí.

* * * * *

§ 67

(1) Vyplácené důchody se zvyšují v závislosti na růstu indexu spotřebitelských cen (dále jen „růst cen“) a na růstu mezd. Vyplácenými důchody se rozumí důchody přiznané ode dne, který spadá do období před kalendářním měsícem, do něhož spadá den, od něhož se důchody zvyšují.

(2) Základní výměry a procentní výměry vyplácených důchodů se zvyšují od 1. ledna kalendářního roku.

(3) Období pro zjišťování růstu cen se stanoví tak, že prvním měsícem tohoto období je červenec kalendářního roku, který o 2 roky předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá den, od něhož se vyplácené důchody zvyšují podle odstavce 2, a posledním měsícem tohoto období je červen kalendářního roku, který o 1 rok předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá den, od něhož se vyplácené důchody zvyšují podle odstavce 2.

(4) Růst cen se stanoví jako procentní přírůstek indexu spotřebitelských cen v posledním měsíci období stanoveného pro zjišťování růstu cen oproti tomuto indexu v kalendářním měsíci, který bezprostředně předchází prvnímu kalendářnímu měsíci tohoto období s tím, že tento růst se stanoví se zaokrouhlením na jedno platné desetinné místo a podíl pro jeho stanovení činí vždy nejméně 1. Výpočet růstu cen se provádí z originálních bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) za domácnosti důchodců zjištěných Českým statistickým úřadem.

(5) Základní výměry vyplácených důchodů se zvyšují tak, aby výše základní výměry důchodu činila 10 % průměrné mzdy s tím, že výše základní výměry se zaokrouhluje na celé desetikoruny nahoru.

(6) Procentní výměry vyplácených důchodů se zvýší o tolik procent zaokrouhlených s přesností na jedno platné desetinné místo nahoru, aby u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu odpovídal zvýšení průměrného starobního

důchodu stanoveného ve výši součtu růstu cen podle odstavce 4 a jedné třetiny růstu reálné mzdy zaokrouhlené s přesností na jedno platné desetinné místo. Byly-li procentní výměry vyplácených důchodů zvýšeny v předchozím kalendářním roce podle § 67a, sníží se počet procent stanovený podle věty první o tolik procent, o kolik byly zvýšeny procentní výměry v předchozím kalendářním roce podle § 67a. Procentní výměry vyplácených důchodů se však nezvýší, pokud se v důsledku zvýšení základní výměry důchodu podle odstavce 5 zvýší výše průměrného starobního důchodu alespoň o tolik procent, kolik činí procento zvýšení stanovené ve větě první a druhé.

(7) Pokud u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu stanovené podle odstavce 6 nedosáhne 2,7 % jeho výše, může být stanoveno vyšší zvýšení procentní výměry důchodu, nejvýše však tak, aby u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu činil 2,7 % jeho výše. Věta první se nepoužije, jestliže se v kalendářním roce, ve kterém se o zvýšení důchodů rozhoduje, zvyšují důchody podle § 67a.

(8) Při zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle odstavců 6 a 7 se vychází z výše procentní výměry důchodu, která náleží pojištěnci v den, od něhož dochází k tomuto zvýšení, po snížení o částku zvýšení procentní výměry podle § 34a nebo podle čl. II bodů 1 a 6 zákona č. 323/2021 Sb., která náležela v den vzniku nároku na toto zvýšení; toto snížení činí přitom nejvýše 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval. Zvýšení procentní výměry důchodu se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(9) Průměrný starobní důchod se zjišťuje podle údajů České správy sociálního zabezpečení jako průměrná výše všech starobních důchodů, které byly vyplaceny za poslední kalendářní měsíc období pro zjišťování růstu cen, s výjimkou starobních důchodů, které se vyplácejí v nižší výši pro souběh s jiným důchodem podle § 59, a starobních důchodů podle § 29 odst. 2 a ~~§ 29 odst. 3 písm. b)~~ **3**, popřípadě starobních důchodů podle předpisů platných před 1. lednem 2010 přiznávaných za dobu pojištění kratší než 25 roků.

(10) Období pro zjišťování růstu reálné mzdy se stanoví tak, že prvním rokem tohoto období je kalendářní rok následující po posledním kalendářním roce období pro zjišťování růstu reálné mzdy použitého při předchozím zvýšení důchodů, při kterém bylo přihlédnuto k růstu reálné mzdy, a posledním rokem tohoto období je kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá termín zvýšení důchodů. Pokud je ve stanoveném období podíl pro stanovení růstu reálné mzdy podle odstavce 11 nižší než 1, přihlédne se k růstu reálné mzdy až při tom zvýšení důchodů, při kterém je tento podíl vyšší než 1.

(11) Růst reálných mezd se stanoví v procentech po zaokrouhlení na jedno platné desetinné místo podle podílu, v jehož čitateli je podíl všeobecného vyměřovacího základu za poslední kalendářní rok období pro zjišťování růstu reálné mzdy a všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který bezprostředně předchází prvnímu kalendářnímu roku tohoto období, a ve jmenovateli je podíl průměrného ročního indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem vypočteného z originálních bazických indexů spotřebitelských cen zjištěných Českým statistickým úřadem za poslední kalendářní rok tohoto období a uvedeného průměrného ročního indexu za kalendářní rok, který bezprostředně předchází prvnímu kalendářnímu roku tohoto období.

(12) Procentní výměry starobních důchodů, na které vznikl nárok podle § 31, se nezvyšují, pokud poživatel tohoto důchodu nedosáhl důchodového věku v období před kalendářním měsícem, do něhož spadá den, od něhož se vyplácené důchody zvyšují.

(13) Pokud úhrn zvýšení základní výměry důchodu a zvýšení procentní výměry důchodu u všech důchodů vyplácených témuž poživateli je nižší než výše dočasného přídatku podle § 67aa, který byl vyplacen se splátkou důchodu splatnou v kalendářním měsíci, který předchází kalendářnímu měsíci, do něhož spadá den, od něhož se vyplácené důchody zvyšují podle odstavce 2, zvyšují se vyplácené důchody od splátky důchodu splatné v lednu kalendářního roku, ve kterém dochází ke zvýšení.

(14) Je-li po zvýšení podle odstavců 6 a 7 procentní výměra poživatele

a) starobního důchodu nižší než částka stanovená podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra starobního důchodu ještě tak, aby činila tuto částku,

b) invalidního důchodu nižší než částka stanovená podle § 41 odst. 3 písm. a) až c), zvýší se procentní výměra invalidního důchodu ještě tak, aby činila tuto částku,

c) vdovského nebo vdoveckého důchodu nižší než 50 % částky stanovené podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu ještě tak, aby činila 50 % této částky,

d) sirotčího důchodu nižší než 40 % částky stanovené podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra sirotčího důchodu ještě tak, aby činila 40 % této částky;

vychází se přitom z nejnižších částek procentních výměr důchodů platných pro kalendářní rok, v němž se důchody zvyšují.

(15) Zvýšení důchodů stanoví prováděcí právní předpis do 30. září kalendářního roku, který o jeden rok předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá termín zvýšení důchodů.

* * * * *

**Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 417/2024 Sb., kterým se mění
zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením
navrhovaných změn**

Změny jsou navrhovány s účinností dnem následujícím po dni vyhlášení zákona

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. I

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 135/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 314/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 463/2012 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 183/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 212/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 191/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 244/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 469/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 323/2021 Sb., zákona č. 330/2021 Sb., zákona č. 221/2022 Sb., zákona č. 455/2022 Sb., zákona č. 71/2023 Sb., zákona č. 270/2023 Sb., zákona č. 321/2023 Sb., zákona č. 28/2024 Sb., zákona č. 29/2024 Sb. a zákona č. 89/2024 Sb., se mění takto:

*** * * * ***

~~65. V § 67 se na začátek odstavce 8 vkládá věta „Při zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle odstavců 6 a 7 se vychází z výše procentní výměry důchodu, která náleží pojištěnci v den, od něhož dochází k tomuto zvýšení, po snížení o částku zvýšení procentní výměry podle § 34a nebo podle čl. II bodů 1 a 6 zákona č. 323/2021 Sb., která náležela v den vzniku nároku na toto zvýšení; toto snížení činí přitom nejvýše 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval.“.~~

66. V § 67 se za odstavec 13 vkládá nový odstavec 14, který zní:

„(14)

Je-li po zvýšení podle odstavců 6 a 7 procentní výměra poživatele

a) starobního důchodu nižší než částka stanovená podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra starobního důchodu ještě tak, aby činila tuto částku,

b) invalidního důchodu nižší než částka stanovená podle § 41 odst. 3 písm. a) až c), zvýší se procentní výměra invalidního důchodu ještě tak, aby činila tuto částku,

c) vdovského nebo vdoveckého důchodu nižší než 50 % částky stanovené podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu ještě tak, aby činila 50 % této částky,

d) sirotčího důchodu nižší než 40 % částky stanovené podle § 33 odst. 2 věty třetí, zvýší se procentní výměra sirotčího důchodu ještě tak, aby činila 40 % této částky;

vychází se přitom z nejnižších částek procentních výměr důchodů platných pro kalendářní rok, v němž se důchody zvyšují.“.

Dosavadní odstavec 14 se označuje jako odstavec 15.

~~67. V § 67a se na začátek odstavce 5 vkládá věta „Při zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle odstavce 4 se vychází z výše procentní výměry důchodu, která náleží pojištěnci v den, od něhož dochází k tomuto zvýšení, po snížení o částku zvýšení procentní výměry podle § 34a nebo podle čl. II bodů 1 a 6 zákona č. 323/2021 Sb., která náležela v den vzniku nároku na toto zvýšení; toto snížení činí přitom nejvýše 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval.“.~~

* * * * *

ČÁST JEDENÁCTÁ

Účinnost

Čl. XVI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025, s výjimkou ustanovení

a) čl. I bodů 35 a 74, čl. II bodu 5, čl. IV bodu 1 a čl. XIV, která nabývají účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení,

b) čl. IV bodu 4, které nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2025,

c) čl. I bodu 68, čl. IV bodů 2, 3 a 10 a čl. XI bodů 3 a 6, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2025,

d) čl. III bodů 1, 5 až 10, 26, 40 a 43 až 47, čl. IV bodů 5 až 9 a 11, čl. X a čl. XI bodů 1, 2, 4 a 5, která nabývají účinnosti dnem 1. září 2025,

e) čl. I bodů 1, 5, 10, 11, 24, 31, 33, 34, 37, 39 až 42, 50, 52, 56, 59, 61, 63, 66, 70, 73, 75 a 76, čl. II bodů 3 a 8, čl. III bodů 15, 24, 25 a 50 až 53 a čl. XIII bodu 2, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2026,

f) čl. I bodů 9, 12 až 15, 36, ~~57, 60, 65 a 67~~ **57 a 60** a čl. III bodů 4, 12, 13, 31, 32, 35, 37, 38, 41, 48, 49, 54 až 56 a 58, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2027.

* * * * *

